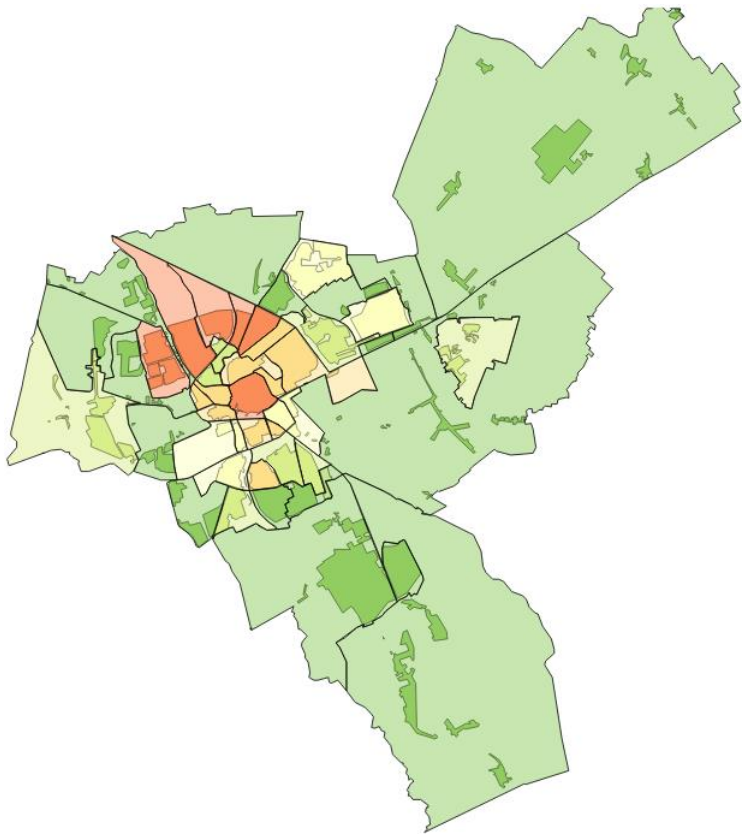

Matthijs Uyterlinde

Lessen uit de wijkvernieuwing: Ingrediënten voor een succesvolle wijkaanpak

Expertbijeenkomst Wijkvernieuwing Gemeenteraad Groningen

Denkend aan Groningen...

Landelijk congres
'Vooruit met de wijk!'
11 oktober 2018
Groningen

De wijk is terug van weggeweest

Nu het economisch beter gaat met Nederland, keert de kwetsbare wijk terug op de beleidsagenda. Dat roept vragen op, want hoe organiseer je een effectieve wijkaanpak? "Voor succesvolle wijkvernieuwing is ook het Rijk nodig", zegt de Groningse wethouder Roeland van der Schaaf.

"Het gaat goed met Groningen, hartstikke goed zelfs", vertelt wethouder Van der Schaaf een zaal vol beleidsmakers, wijkprofessionals en actieve bewoners op het congres Vooruit met de wijk! De stad zit economisch in de lift, heeft een booming huizenmarkt en is een broedplaats voor startups en ondernemers. Toch profiteert niet iedereen in

Groningen van de economische groei. "Er dreigt een tweedeling in de stad. Dat willen we als gemeente koste wat kost voorkomen", zegt Van der Schaaf. De gemeente start dit jaar daarom een nieuw programma wijkvernieuwing.

Samen aan de slag

In vier wijken gaat de gemeente met en voor bewoners aan de slag. "We hebben gekozen voor een actieve overheid die naast de bewoners staat", vertelt Van der Schaaf over de Groningse wijkaanpak. En dat werpt vruchten af. Via het Wijkbedrijf Selwerd kwamen al dertig initiatieven binnen, van buurttaxi tot ondernemersplatform. "Als je bewoners de tools geeft, kunnen ze het overnemen en krijg je een gelijkwaardige relatie", aldus de wethouder.

Uyterlinde trok de wijken in om te onderzoeken hoe je een succesvolle wijkaanpak opzet.

Gedeelde urgentie als basis

De eerste stap is een gedeeld gevoel van urgentie: er moet grond zijn voor de aanpak van een gezamenlijk probleem. "Urgentie ontstaat uit een collectief gevoel dat er iets moet veranderen. Bijvoorbeeld omdat hier een aantal incidenten heeft plaatsgevonden of omdat de openbare ruimte verloedert. Maar urgentie kan ook voortkomen uit een burgerinitiatief om een buurthuis op te knappen, of samen zonnepanelen in te kopen", vertelt Uyterlinde.

Roeland van der Schaaf

Matthijs Uyterlinde

Onderzoeker Matthijs Uyterlinde van Platform31 legt uit dat de wijkaanpak tijdens de crisis in zwaar weer belandde. "Van oudsher investeert het Rijk om te voorkomen dat wijken afglijden. Maar door bezuinigingen en ander beleid is de wijkvernieuwing stilgevallen." Nu de economie aantrekt, proberen gemeenten en hun partners kwetsbare wijken weer in de lift te krijgen.

Sunny Selwerd

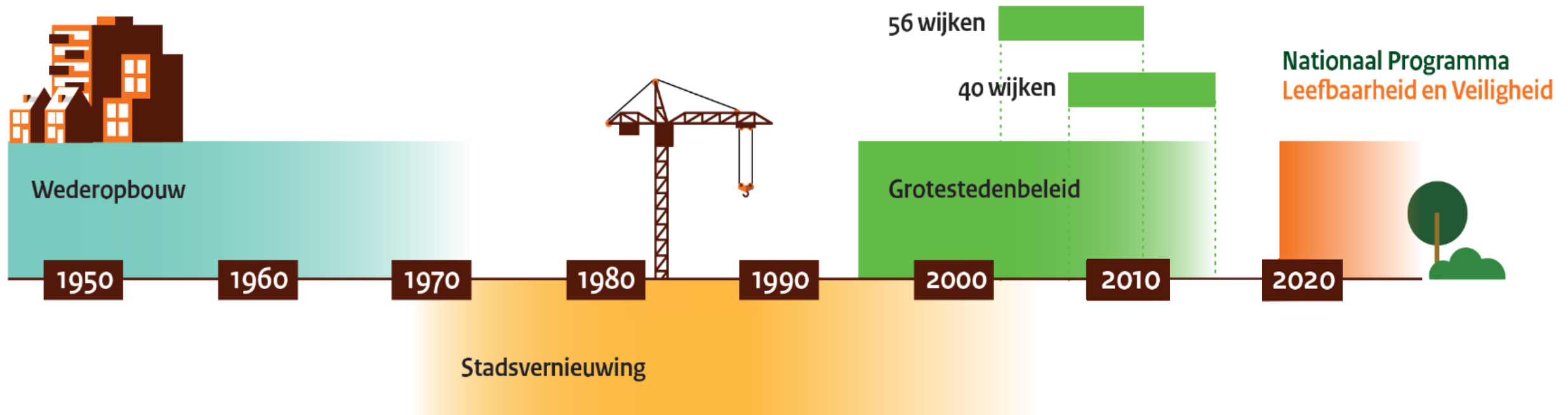
Wijkdeal
De Wijert

Beijum Bruist!

VERWEY JONKER Instituut

Lange beleidstraditie

Dicht de kloof!

NOS NIEUWS · BINNENLAND · 16-06-2020, 03:32 · AANGEPAST 16-06-2020, 09:49

Burgemeesters: coronacrisis verergert tweedeling in maatschappij

De coronacrisis veroorzaakt in achterstandswijken een exponentiële groei van problemen als onderwijsachterstand, armoede, huiselijk geweld, werkloosheid en ondernijmende criminaliteit. De tweedeling in de maatschappij en de kansenongelijkheid nemen toe.

Nieuws > Burgemeesters waarschuwen politiek: kwetsbare stadswijken moeten gered worden

wo 26 mei 2021 07:56

🕒 4 minuten

NOS
radio 1
journaal

NOS Radio 1 Journaal
NOS

Het kabinet en de Tweede Kamer moeten de problemen in kwetsbare stadswijken zo snel mogelijk aanpakken. Door armoede, schulden en werkloosheid wordt de kloof met de rest van de samenleving steeds groter. Dat gaat ten koste van de sociale samenhang en de veiligheid in ons land. Aanpak kost zeker 500 miljoen euro.

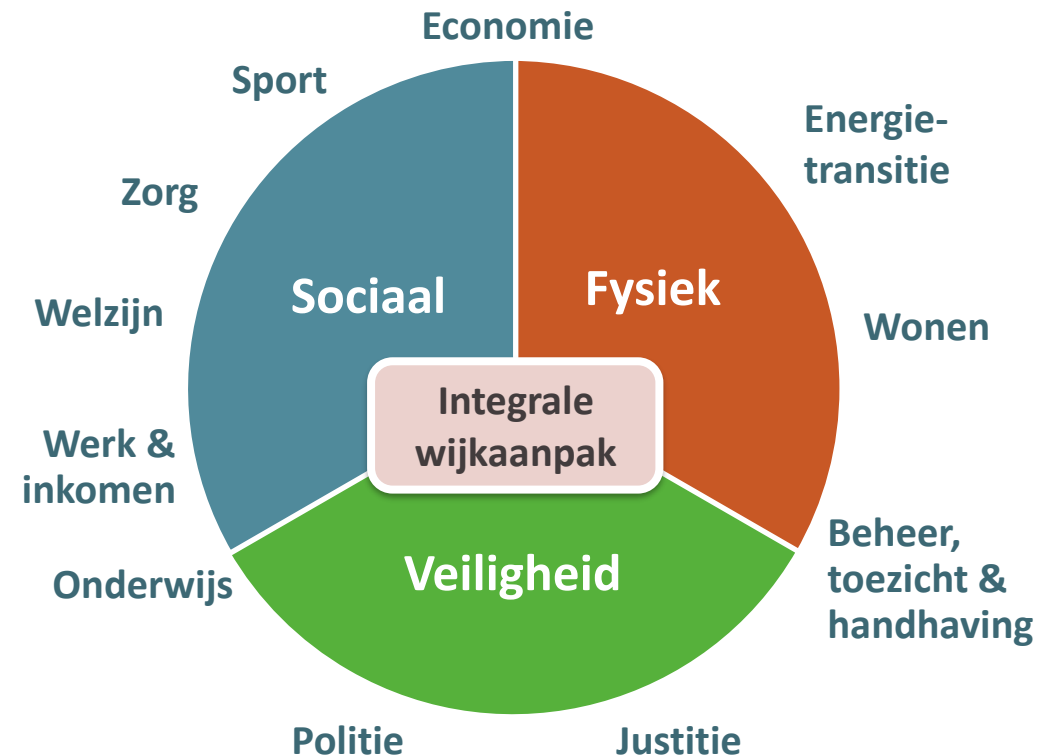
Vijftien burgemeesters en een aantal organisaties op het gebied van wonen, werken en onderwijs zeggen dat vandaag in een oproep aan de onderhandelaars voor een nieuw kabinet. Het motto van de oproep luidt: Dicht de kloof.

Burgemeester Theo Weterings is een van de initiatiefnemers. "Die achterstanden in die wijken aanpakken, is echt nodig", zegt hij in het *NOS Radio 1 Journaal*. "Daarmee geven we kansen aan mensen die op zich heel veel potentieel hebben, en aan jongeren die het recht moeten hebben om met gelijke kansen op te groeien. Daar meer aandacht aan besteden, dat is onze oproep."

Opgaven voor de nieuwe wijkaanpak

- Leefbaarheidsverschillen
- Kansenongelijkheid
- (Drugs)criminaliteit en ondermijning
- Polarisatie en afbrokkelend vertrouwen
- Gezondheidsverschillen
- Nieuwe opgaven:
 - **Woningbouw** (verdichting)
 - **Verduurzaming** (aardgasvrij)

Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (2022)

Doelstelling

De leefbaarheid en veiligheid van de meest kwetsbare gebieden in Nederland in 15-20 jaar op orde brengen en het perspectief van bewoners verbeteren.

Drie subdoelen

1. Verbeteren van de fysieke leefomgeving
2. Bieden van een beter perspectief
3. Vergroten van de veiligheid

Veerkracht in het corporatiebezit

De update: een jaar later, twee jaar verder...

Synthese analyse 16 stedelijke vernieuwingsgebieden: totaalbeeld

Het verhaal van NPRZ

Interbestuurlijk programma Gebiedsgerichte aanpak Leefbaarheids- en Veiligheidsplan

Onderzoek van bureau Krachtlijnen
Utrecht, november 2020
Bouche 006

Knelpunten en oplossingen voor het sociaal bereik van instanties op wijkniveau.

Kwetsbare wijken in Canada, Frankrijk, Oostenrijk, en het Verenigd Koninkrijk

Freek de Meere, Hans Boutellier, Hans Bouwman, Pieter Tops, Pieter van der Meer, Pieter van der Meer, Pieter van der Meer

VERWEY JONKER Instituut

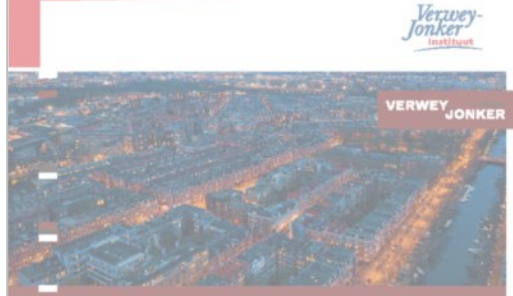
Bouwstenen en afwegingskader voor de gebiedsgerichte aanpak van leefbaarheid en veiligheid

Perspectief bieden

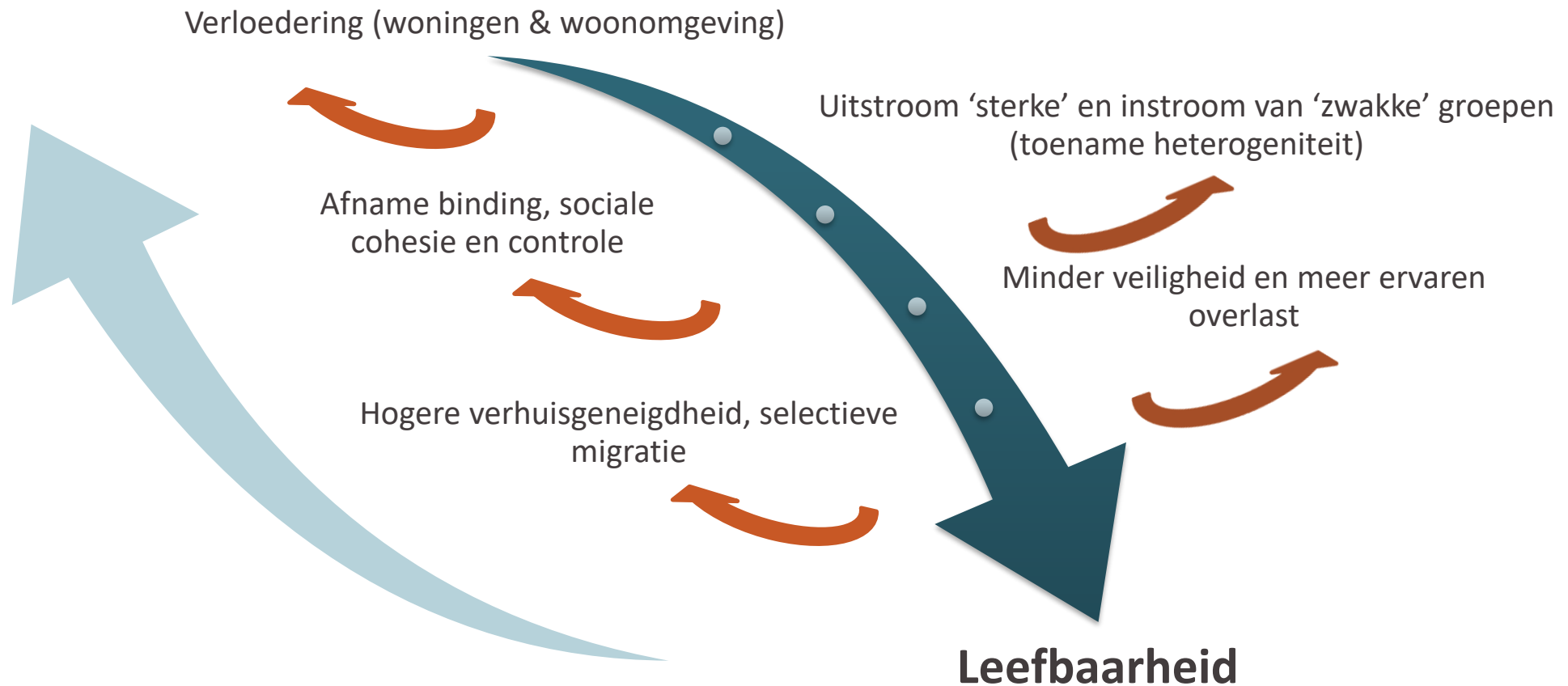
Matthijs Uyterlinde - Hans Boutellier - Freek de Meere

Over het stans op perspectief voor wijken

Verbeter je de wijk of help je de bewoner?

Bron: Uyterlinde, Van der Velden & Bouwman (2020). *Wijk in zicht*. Den Haag: Platform31.

Ambitie Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid

Investeren in kansen
van bewoners

Onderwijs
Werk
Gezondheid
Wonen
Veiligheid

Sociaaleconomische verbetering
Meer cohesie en vertrouwen
Minder criminaliteit
Aantrekkelijker leefklimaat

“Niet de plek, maar de mens centraal”

Zes uitgangspunten

Bewoners toekomst bieden

**Versterking van sociale
weerbaarheid
en emancipatie**

**Mens- en gebiedsgericht
maatwerk**

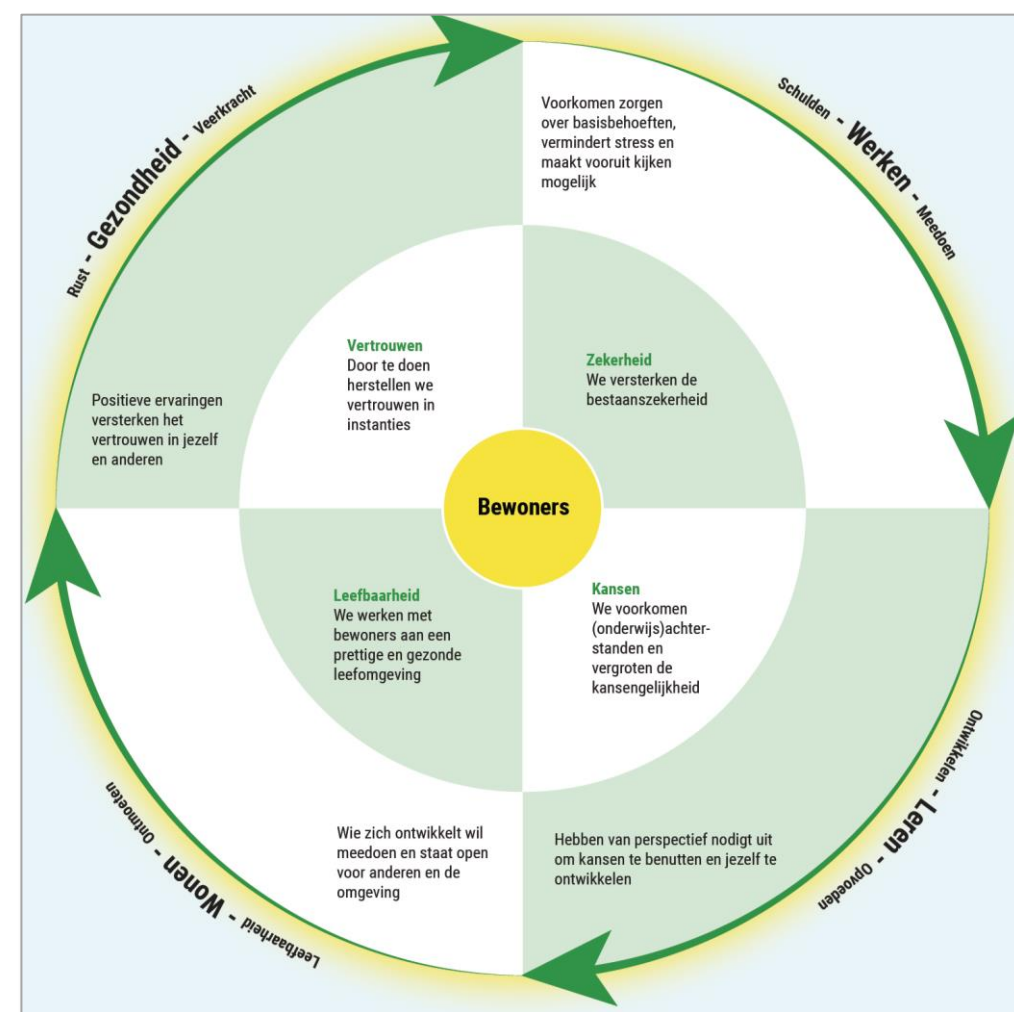
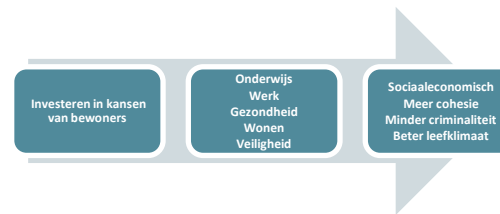
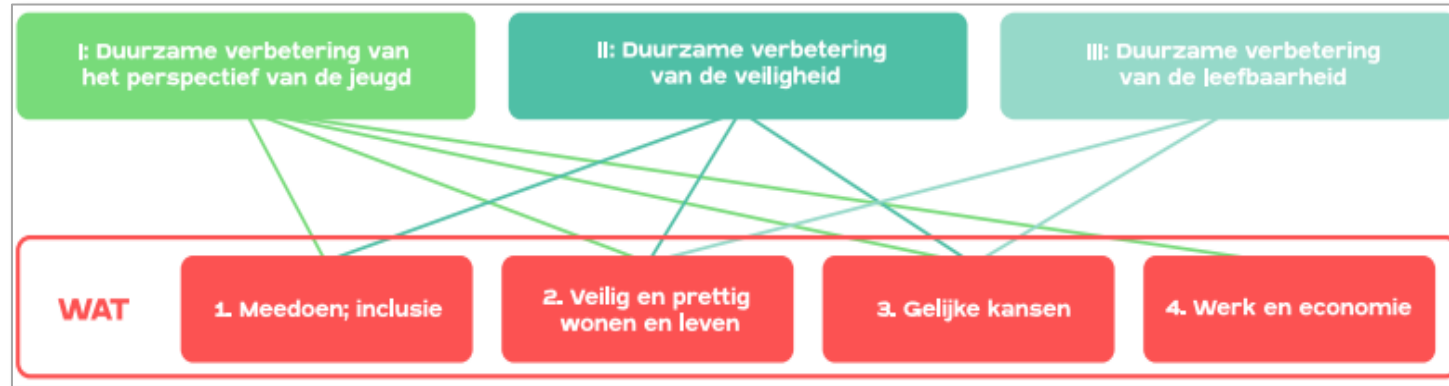
**Integrale samenwerking
door verticale afstemming**

Nationale betrokkenheid

**Nu investeren in
toekomstige baten**

Lokale ambities

Amsterdam Zuidoost

Arnhem-Oost

Tien succesfactoren

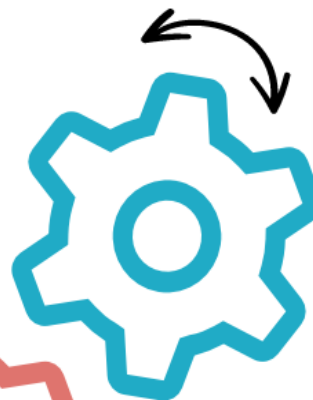
1. **Gebiedsanalyse**
2. Lokale **coalitie**
3. **Betrokken bewoners**
4. **Visie** op de toekomst (ambities)
5. **Precisie** over de inzet
6. **Bestuurskracht**
7. Bevlogen **professionals**
8. Onafhankelijke **procesregie**
9. **Lange adem**
10. **Wendbare lerende aanpak**

Oriënteren

- Urgentie afwegen
- Grip krijgen op de opgaven
- Luisteren naar bewoners
- Stakeholders in beeld

ONDERBOUWING,
VERTROUWEN EN
DRAAGVLAK

Ontwerpen

- Uitvoeringsprogramma
- Organisatiestructuur inrichten
- Participatiestructuur opzetten
- Teams samenstellen
- Monitoring en verantwoording

ANTICIPEREN OP
VERANDERING

Initiëren

- Coalitie en bestuurlijke alliantie
- Van analyse naar visie
- Lokaal contract opstellen
- Instrumenten en financiering

TOETSEN EN
BIJSTUREN

Uitvoeren

- Maatregelen en interventies
- Monitoring en actieonderzoek
- Leren en bijsturen
- Herziening programma
- Evaluatie en nazorg

Tot slot

- **Werk samen met bewoners:** betrek ze vroegtijdig en houd ze betrokken
- Bij elk plan of maatregel: hoe draagt dit bij aan de **doelen voor de wijk?**
- Werk **integraal samen:** doe je eigen taak goed, weet wat anderen doen én respecteer elkaar
- 20 jaar is lang: **lerende aanpak!**
 - Maak gebruik van bestaande kennis
 - Monitor wat werkt en stuur bij
 - Houd samenwerking op de agenda

Dank voor uw aandacht

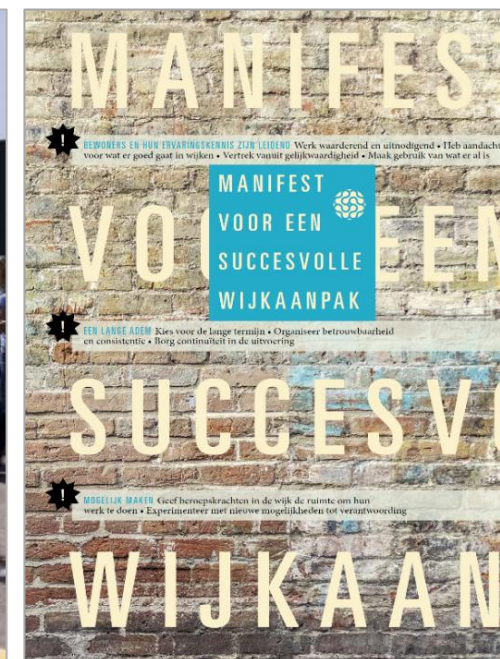
Matthijs Uyterlinde

E muyterlinde@verwey-jonker.nl

T 06 57 94 17 48

www.verwey-jonker.nl

www.wijkwijzer.org

WijkWijzer
Platform voor leefbare
en veilige wijken

VERWEY JONKER Instituut